

Odbor cirkulární ekonomiky a odpadů

Vršovická 65, 100 10 Praha 10

www.mzp.gov.cz

Praha 4. 2. 2026

Č.j.: MZP/2026/930/1586

M E T O D I C K É S D Ě L E N Í

Odboru cirkulární ekonomiky a odpadů Ministerstva životního prostředí k § 9 odst. a) zákona č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností

Plnění povinností výrobcem v individuálním systému

Ministerstvo životního prostředí, jako příslušný ústřední správní úřad v oblasti nakládání s výrobky s ukončenou životností podle zákona č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností (zákon VUŽ), vydává toto sdělení s cílem vyjasnit některé otázky související s § 9 odst. a) zákona VUŽ ve věci plnění povinnosti výrobce stanovené tímto zákonem pro zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností, informování konečného uživatele o zpětném odběru a další povinnosti s tím související v individuálním systému.

1. Individuální systém představuje podle § 3 odst. 1 písm. w) zákona VUŽ „systém zpětného odběru vytvořený a provozovaný samostatně, svým jménem a na vlastní náklady jedním výrobcem“.

V rámci individuálního systému tak výrobce typicky sám a přímo spolupracuje s provozovateli míst zpětného odběru, zpracovateli výrobků s ukončenou životností, a poskytovateli osvětové činnosti. Práva a povinnosti z těchto smluvních vztahů plynou přímo výrobcí, který příslušné náklady sám eviduje a promítá do výše své kauce a do odděleně jím uváděných nákladů při prodeji výrobků (elektrozařízení a pneumatiky).

Uvedené ustanovení § 3 odst. 1 písm. w) tedy vymezuje možnosti sdílené formy výkonu těchto činností výrobcí, nebo jejich koordinace ze strany třetí osoby¹, nebo jedním ze zapojených výrobců.

¹ Zákonné podmínky provozování individuálních systémů se vztahují rovněž i na výrobce olověných automobilových a olověných průmyslových baterií [§ 76 písm. b) zákona VUŽ]. S ohledem na dlouhodobou funkčnost stávajícího systému sběru (resp. zpětného odběru) olověných baterií v ČR, historii jeho vzniku, jeho nastavení, dosahované výsledky a skutečnost, že odpadní olověné baterie mají dlouhodobě pozitivní tržní hodnotu, lze striktně pro oblast olověných automobilových a olověných průmyslových baterií akceptovat dosavadní formu zapojení třetích osob a spolupráci výrobců a zpracovatelů těchto baterií.

Zápis výrobce provedený Ministerstvem životního prostředí do Seznamu výrobců podle § 22 zákona VUŽ v případě pochybnosti, zda navrhovatel neporušuje podmínky pro plnění povinností v rámci individuálního systému, nevytváří základ pro legitimní očekávání souladu s požadavky definovanými v zákoně VUŽ.

Výrobci plnící povinnosti v individuálním systému musí svůj zápis v Seznamu výrobců aktualizovat tak, aby odpovídal zákonu VUŽ a požadavkům stanoveným vyhláškou č. 16/2022 Sb., o podrobnostech nakládání s některými výrobky s ukončenou životností („vyhláška“).

Sdílení míst zpětného odběru ze strany více výrobců je možné v intencích ustanovení § 14 odst. 2 a § 16 odst. 1 zákona VUŽ.

2. Povinnost poskytnutí kauce mají podle § 31 zákona VUŽ výrobci, kteří plní své povinnosti v individuálním systému, a to složením peněžních prostředků na zvláštní vázaný účet. Kauce je dostatečná, pokud dosahuje nejméně 20 % ročních nákladů výrobce na zajištění zpětného odběru, zpracování a využití nebo odstranění výrobků s ukončenou životností.

Bližší specifikace zvláštního vázaného účtu není legislativně stanovena, nicméně ze smlouvy o zřízení tohoto účtu by mělo vyplývat, že byl zřízen pro účely ukládání peněžních prostředků na pokrytí nákladů spojených se zajištěním nakládání s výrobky daného výrobce. Vyhláška v příloze č. 3 stanovuje formulář pro podání žádosti o souhlas k čerpání peněžních prostředků ze zvláštního vázaného účtu. Podrobnosti, jak mohou být peněžní prostředky kauce použity, specifikuje § 32 zákona VUŽ.

3. Informování konečného uživatele a osvětovou činnost má povinnost provádět výrobce na základě § 13 zákona VUŽ, v němž je uveden také jejich obsah. Minimální rozsah (v daném roce musí odpovídat minimálně 2 % z celkových nákladů vynaložených na plnění povinností), způsob vedení informačních kampaní a jejich zaměření je stanoven v § 2 vyhlášky.

4. Oddělené uvádění nákladů na zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění odpadního elektrozařízení (tzv. recyklační příspěvek), které připadají na jeden kus nového elektrozařízení nebo jeden kilogram nových elektrozařízení, a to zejména formou samostatného údaje na daňovém dokladu, mají nově povinnost výrobci elektrozařízení, distributoři a poslední prodejci podle § 73 zákona VUŽ.

Obdobná povinnost platí již od roku 2015 také pro pneumatiky. Způsob uvádění příspěvku je upřesněn v § 99 zákona VUŽ.

5. Registr míst zpětného odběru je veden podle § 19 zákona VUŽ, který stanovuje také rozsah vedených údajů. Registr je součástí Informačního systému odpadového

hospodářství – ISOH2 (veřejná část je označována VISOH2). Výrobci elektrozařízení, baterií a pneumatik mají povinnost vkládat předepsané údaje do tohoto registru dálkovým přístupem, a dle potřeby je aktualizovat. Zasílání údajů Ministerstvu životního prostředí dříve umožněné výrobcům baterií a pneumatik stanovenou formou elektronických souborů formátu xls/xlsx již nebude považováno za splnění povinnosti.

6. Vyřazení výrobce, který plnil své povinnosti v individuálním systému, ze Seznamu výrobců je prováděno podle § 24 zákona VUŽ. Zánik důvodů, pro vedení výrobce v Seznamu výrobců, oznámí výrobce Ministerstvu životního prostředí nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala. Nejčastějším důvodem vyřazení výrobce je uzavření smlouvy o kolektivním plnění s provozovatelem kolektivního systému pro všechny vybrané výrobky uváděné na trh. Výrobce tuto smlouvu podle § 33 zákona VUŽ zasílá Ministerstvu životního prostředí.

Platnost a účinnost: Toto metodické sdělení ruší všechny předchozí verze (ze dne 25. 3. 2021, 27. 7. 2021 a 20. 12. 2021) a nabývá platnosti a účinnosti 5. 2. 2026.

Zpracoval: Odbor cirkulární ekonomiky a odpadů MŽP, oddělení zpětného odběru

Schválil: Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D., ředitel odboru cirkulární ekonomiky a odpadů